

กระทู้ถามที่ ๓๗๔/ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ปัญหาของการศึกษาไทย

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ดังต่อไปนี้

ปัจจุบันการศึกษาไทยยังคงมีปัญหาในหลายด้านซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นและยังคงอยู่มาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ซึ่งเป็นผลมาจากความเหลื่อมล้ำในด้านต่าง ๆ เช่น ปัญหาคุณภาพของโรงเรียนที่แตกต่างกัน และถึงแม้จะมีการจัดสอบวัดระดับความรู้ระดับประเทศในทุก ๆ ปี ให้แก่นักเรียนไทย แต่ผลสอบวัดระดับมักจะต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดอยู่เสมอ โรงเรียนใหญ่ในเมืองมีคุณภาพสูงกว่า เด็กเก่งส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในเมือง สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพในการศึกษาที่ไม่มีประสิทธิภาพ ปัญหาการขาดแคลนครูผู้สอน โดยเฉพาะครูผู้สอนชาวต่างชาติที่มีความเชี่ยวชาญ และมีคุณภาพในการสอนภาษาต่างประเทศ จึงทำให้นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ ในโรงเรียนพื้นที่ห่างไกลเด็กไทยยังไม่ได้มีโอกาสเข้าถึงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มีคุณภาพ อย่างทัดเทียมกัน มีเพียงเด็กบางกลุ่มและบางพื้นที่เท่านั้นที่สามารถเข้าถึงโอกาสในการเรียนภาษาอังกฤษ จากครูผู้สอนชาวต่างชาติ ทำให้เกิดการเสียเปรียบในการเรียนรู้ทักษะภาษาอังกฤษ ปัญหาการจัดสรรงบประมาณอาหารกลางวัน ที่มีความไม่เสมอภาคในการเข้าถึงอาหารที่มีคุณภาพและพอเพียงของเด็กวัยเรียน งบประมาณที่ได้รับในการจัดสรรอาหารกลางวันยังมีเป็นจำนวนน้อย ส่งผลให้เด็กเกิดภาวะทุพโภชนาการ เป็นต้น ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละด้าน ส่งผลให้เด็กและเยาวชนไทยบางส่วนถูกผลักให้ออกไปจากระบบการศึกษาและบางส่วนได้รับการศึกษาได้ไม่เต็มที่ ขาดการเรียนรู้ในวิชาชีพ การเรียนรู้ทางสังคม หรือการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี ทำให้เด็กและเยาวชนไทยบางรายกลายเป็นประชากรที่ไร้คุณภาพ จนนำไปสู่การเกิดปัญหาสังคม ปัญหาอาชญากรรมตามมา ฉะนั้นภาครัฐจึงจำเป็นต้องเร่งแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำและความไม่เท่าเทียมกันทางการศึกษา เพื่อยกระดับทางการศึกษาให้มีมาตรฐาน ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนไทยสามารถมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมกัน

ให้สามารถเติบโตและพัฒนาไปเป็นประชากรที่มีคุณภาพและมีความรู้ให้กับประเทศ ทำให้การศึกษาไทยสามารถลดปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมได้จริง เพื่อพัฒนาประเทศชาติได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไปในอนาคต จึงขอเรียนถามว่า

๑. ภาครัฐและกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายปฏิรูปการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. สาเหตุส่วนหนึ่งการศึกษาไทยยังไม่พัฒนาเกิดจากปัญหาที่สำคัญคือ บุคลากรครู ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจะมีนโยบายในการดูแลบุคลากรครูในแต่ละด้าน เช่น การปรับวิธีการประเมินวิทยฐานะ การแก้ไขปัญหาหนี้สิน การจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์เพิ่มเติมหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด ขอให้ตอบในที่ประชุมสภา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

นิพนธ์ คนขยัน

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

จังหวัดบึงกาฬ

คำตอบกระทู้ถามที่ ๓๗๔/ร.

ของ นายนิพนธ์ คนขยัน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย จังหวัดบึงกาฬ
เรื่อง ปัญหาของการศึกษาไทย

ข้าพเจ้า พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ขอตอบกระทู้ถาม
เรื่อง ปัญหาของการศึกษาไทย ของท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ดังนี้

คำตอบข้อที่ ๑

กระทรวงศึกษาธิการ ขอเรียนว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มุ่งมั่นสานต่อ
นโยบาย “เรียนดี มีความสุข” ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียนเป็นที่ประจักษ์ ภายใต้หลักการ “การศึกษา
เพื่อความเป็นเลิศ และการศึกษาเพื่อความมั่นคงของชีวิต” ใช้แนวทางการทำงาน “จับมือไว้ แล้วไปด้วยกัน”
มุ่งสร้าง “การศึกษาเท่าเทียม” ผ่านเครือข่ายการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และต่อยอด
การพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับให้ทันสมัย ได้มาตรฐานสากลอย่างเร่งด่วนและรวดเร็ว
ภายใต้แนวคิด “ปฏิวัติการศึกษา แก้ปัญหาประเทศ” เพื่อพัฒนาคนไทยทุกคนในทุกช่วงวัยให้ “ฉลาดรู้
ฉลาดคิด ฉลาดทำ” มีศักยภาพและความพร้อมสนับสนุนการพัฒนาประเทศให้ “มั่นคง มั่งคั่ง
ยั่งยืน” โดยได้มีแนวทางการขับเคลื่อนนโยบาย ดังนี้

๑. การลดภาระและเพิ่มประสิทธิภาพ

๑.๑ การลดภาระของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยนำระบบดิจิทัลมาใช้
ในกระบวนการดำเนินงานแทนเอกสาร และจัดทำประเมินวิทยฐานะผ่านระบบออนไลน์ (Digital
Performance Appraisal : DPA) รวมถึงใช้ระบบจับคู่ครูคืนถิ่น (Teacher Matching System :
TMS) และระบบการย้ายทางอิเล็กทรอนิกส์ (Teacher Rotation System : TRS) เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว
ทันสมัย ประหยัดเวลา/งบประมาณ และยุติธรรมโปร่งใส ไม่มีการซื้อขายตำแหน่ง รวมทั้ง
ได้ดำเนินการยกเลิกครูเวรและจัดหานักการภารโรงให้กับโรงเรียนทั่วประเทศโดยคำนึงถึงความปลอดภัย
เป็นสำคัญ

๑.๒ การลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง โดยจัดทำระบบหรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้
(Digital Learning Platform) แอปพลิเคชัน ดิจิทัลคอนเทนต์ และสื่อดิจิทัลที่มีคุณภาพ รองรับต่อ
การเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime)
และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เน้นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ
เพื่อพัฒนาและเพิ่มคุณภาพการศึกษา รวมถึงมีการเตรียมพร้อมผู้เรียนสำหรับการประเมินนานาชาติ
และการสอบสำคัญ เช่น PISA และ O - Net

๒. เร่งรัดการเสนอร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. เพื่อใช้เป็นธรรมนูญ
ในการจัดการศึกษา และจัดทำกฎหมายลำดับรองควบคู่กับการสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนได้รับทราบ
อย่างทั่วถึง

๓. การพัฒนาหลักสูตร ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำแผนการพัฒนาหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะตามช่วงวัย โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมสมรรถนะของผู้เรียนและจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งจะเริ่มใช้ในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๘ ในโรงเรียนที่มีความพร้อม สำหรับในระดับอาชีวศึกษาได้ประกาศใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๖๗ และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ. ๒๕๖๗ เพื่อให้เป็นไปตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualifications Framework : NQF) และกรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน (ASEAN Qualifications Reference Framework : AQRF) ตลอดจนได้มีการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้น เพื่อฝึกอาชีพให้กับประชาชนทุกวัยโดยมุ่งพัฒนาทักษะ สมรรถนะด้วยการ Up - skill/Re - skill จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn) และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

๔. ส่งเสริมการศึกษาระบบทวิภาคี โดยเน้นให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาจัดการศึกษาร่วมกับสถานประกอบการทั้งในเรื่องหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดผล และประเมินผล โดยผู้เรียนจะได้เรียนรู้ภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ และได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ

๕. สนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (อ.กรอ.อ.ศ.) ในการสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนและภาคประชาสังคม

๖. จัดทำโครงการอาชีวะสร้างโอกาสทางการศึกษาให้เยาวชน เพื่อผลิตกำลังคนของประเทศ (อาชีวะอยู่ประจำ เรียนฟรี มีอาชีพ) เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้เรียนที่มีฐานะยากจน ให้ได้รับการศึกษาในสายอาชีพที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

๗. จัดทำระบบวัดผลรับรองมาตรฐานวิชาชีพ (Skill Certificate) ผู้เรียนสามารถเรียนเพิ่มเพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพ

๘. การค้นหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา โดยมี Buriram Zero Dropout Model เป็นต้นแบบในการค้นหาเด็กตกหล่น เด็กหลุดจากระบบการศึกษา ซึ่งร่วมมือกับหน่วยงานในพื้นที่และบุคลากรวิชาชีพ อาทิ นักจิตวิทยาเด็ก เพื่อแก้ปัญหาอย่างจริงจังและลงลึกถึงสาเหตุของเด็กเป็นรายบุคคลให้ได้รับโอกาสทางการศึกษา

๙. การเน้นความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยให้ความสำคัญกับการดูแลความปลอดภัยของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรมทั้งสุขภาพกายและจิตใจ พร้อมทั้งมีการวางแผนเชิงรุก เช่น การตรวจสอบความปลอดภัยของการเดินทางและการซ่อมแผนเผชิญเหตุในโรงเรียน การกำหนดมาตรการลดความเสี่ยงอุบัติเหตุ การจัดระบบความปลอดภัยให้เข้มงวดขึ้น การจัดทำระบบแนะแนวการเรียน (Coaching) และเป้าหมายชีวิต

๑๐. การพัฒนาระบบการรับรองและวัดผลการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้คุณวุฒิวิชาชีพระหว่างการศึกษา และสามารถทำงานสร้างรายได้ระหว่างเรียน โดยส่งเสริมการขับเคลื่อนระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank System) ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการอาชีวศึกษาของประเทศไทยสู่การปฏิบัติ และผลักดันไปสู่การดำเนินงานอย่างเป็นระบบชัดเจน

๑๑. ขับเคลื่อนโครงการ ๑ อำเภอ ๑ โรงเรียนคุณภาพ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในระดับพื้นฐานให้มีความเท่าเทียมกันทั่วประเทศ และมีเป้าหมายหลักคือการสร้างโรงเรียนต้นแบบ ในแต่ละอำเภอเพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่ต่าง ๆ

๑๒. สร้างโอกาสและพัฒนาการศึกษาเด็กในวัยเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้ได้รับ การศึกษาเต็มตามศักยภาพ

๑๓. ระบบการติดตามและประเมินผลการศึกษา มีการปรับปรุงระบบตรวจราชการ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาด้วยข้อมูลที่ใช้ในการพัฒนานโยบาย โดยส่งเสริมความรับผิดชอบ และประสิทธิภาพในทุกกระดับของการบริหารงาน

๑๔. ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV/DLIT) และการจัดการ สื่อสารทางไกลแบบสื่อสารสองทาง (IDL)

คำตอบข้อที่ ๒

กระทรวงศึกษาธิการ ขอเรียนว่า ได้ตระหนักถึงความสำคัญของครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นบุคลากรหลักในการขับเคลื่อนการศึกษา จึงได้มีแนวทางในการดูแลและส่งเสริมคุณภาพชีวิต ใน ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านการพัฒนาความรู้ ทักษะ และการบริหารจัดการ

๑.๑ จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ผ่านระบบออนไลน์ “Inner Power Teachers” โดยครูจะได้เรียนรู้การพัฒนาตนเอง และสร้างครูต้นแบบใน ๔ หลักสูตร ได้แก่

๑.๑.๑ Happiness and success mindset for Thai Teachers มุ่งเน้น การสร้างทัศนคติที่ดีและมีความสุขในการทำงาน ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนและความสำเร็จ ในอาชีพครู

๑.๑.๒ Truth science for Thai Teachers มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการคิด เชิงวิทยาศาสตร์และการสอนให้นักเรียนเข้าใจในการแสวงหาความจริง

๑.๑.๓ Master your communication skills for Thai Teachers มุ่งเน้น การพัฒนาทักษะการสื่อสารรอบด้านของครู เพื่อสร้างความเข้าใจและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน ผู้ปกครอง และเพื่อนร่วมงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๑.๔ Train the true Trainers มุ่งเน้นพัฒนาครูให้มีทักษะในการเป็นวิทยากร สามารถถ่ายทอดความรู้ทักษะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๒ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน โดยนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เป็นตัวช่วยในการสอน และจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้

๑.๓ จัดตั้งศูนย์พัฒนาครูโรงเรียนเอกชนผ่าน Digital Platform เพื่อพัฒนาครูโรงเรียนเอกชน ในลักษณะ E - Learning

๑.๔ นำระบบการประเมินวิทยฐานะดิจิทัล (Digital Performance Appraisal : DPA) มาใช้ในการจัดการ ประมวลผลข้อมูลการประเมินผลการปฏิบัติงาน และหลักฐานประกอบการพิจารณา เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ

๑.๕ ใช้ระบบจับคู่ครูคืนถิ่น (Teacher Matching System : TMS) ที่มีเป้าหมายในการอำนวยความสะดวกให้กับครูที่ต้องการขอย้ายสับเปลี่ยนเพื่อกลับไปสอนในภูมิลำเนาของตนเอง ผ่านระบบออนไลน์ โดยไม่จำเป็นต้องเดินทางมาที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานการศึกษา พร้อมทั้งต่อยอดเป็นระบบการย้ายทางอิเล็กทรอนิกส์ (Teacher Rotation System : TRS) เพื่อให้การย้ายครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถยื่นผ่านทางออนไลน์ มีประสิทธิภาพ โปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้

๒. ด้านการยกย่องและเชิดชูเกียรติ

๒.๑ มอบรางวัลเชิดชูเกียรติแก่ครูที่มีผลงานดีเด่น และยกย่องผดุงเกียรติครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความภูมิใจในวิชาชีพ

๒.๒ สนับสนุนโครงการเพื่อสร้างขวัญกำลังใจ เช่น กิจกรรมวันครู

๓. ด้านสวัสดิการและคุณภาพชีวิต

๓.๑ เร่งรัดการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน โดยได้ลงนามความร่วมมือกับชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อจัดการหนี้เสีย ชะลอ ระงับการฟ้องร้องคดีให้แก่ลูกหนี้ที่มีปัญหา และดำเนินการช่วยเหลือในการปรับโครงสร้างหนี้กับสถาบันการเงิน รวมถึงให้บริการด้านการบริหารหรือวางแผนทางการเงินและการออมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนให้คำปรึกษาแก้ปัญหาทางการเงินและกฎหมาย

๓.๒ ลดค่าครองชีพครูในการซื้อสินค้าอุปโภค - บริโภค จากร้านค้าและสถานประกอบการทั่วประเทศกว่า ๑,๕๐๐ แห่ง ที่มีสัญลักษณ์ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการ สกสค.)

๓.๓ สวัสดิการที่พักราคาถูกกว่าจาก หอพัก สกสค. (หอพักสวัสดิการครู) และโรงแรมภาคีเครือข่าย

๓.๔ สวัสดิการทุนการศึกษาให้แก่บุตรครู โดยมูลนิธิช่วยการศึกษาบุตรครูและบุคลากรทางการศึกษา และมูลนิธิวี บุณยเกตุ

๓.๕ สวัสดิภาพในการดูแลครูจากมูลนิธิช่วยครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ประสบอัคคีภัย และภัยธรรมชาติ และมูลนิธิช่วยครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสบภัยจากการก่อเหตุร้าย

๓.๖ สวัสดิภาพจากโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้สูงอายุ รวมกลุ่มชมรมครูไทยวัยเกษียณและจัดกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการส่งเสริมอาชีพมีรายได้เสริมผ่านกิจกรรม ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านกีฬา ด้านนันทนาการและด้านสังคม

๓.๗ สวัสดิภาพจากโครงการส่งเสริมความสามัคคีของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา และผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษา จากการจัดกิจกรรมชมรมจับมือไว้แล้วไปด้วยกันทุกจังหวัด

๓.๘ สวัสดิการการผลิตและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีการเรียนการสอนในราคาถูกลง เพื่อครู และสถานศึกษาโดยองค์การค้ำของ สกสศ.

๓.๙ ให้บริการโรงพยาบาลครู ดูแลสุขภาพที่มีแพทย์เฉพาะทาง ยกระดับการให้บริการ ด้านสุขภาพ และสุขภาวะที่ดีแบบเข้าถึงและทั่วถึง การตรวจสุขภาพเคลื่อนที่เชิงรุก และการพัฒนาระบบการให้บริการปรึกษาการแพทย์ทางไกล (Tele Medicine)